

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 17-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09051**

Områdesnamn: **FRÖJELKUSTEN**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 6I SO, Mittpunkt: 6I 2i 03

Areal: 509 ha, varav 76 ha vatten och 433 ha land

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Kust/havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

fossil, sedimentär berggrundsstratigrafi, klintkust, strandvallar, kalktuff		
odlingslandskap	naturbetesmark	flora

Värdeomdöme: Området omfattar småbrutet odlingslandskap med åker, betesmark och skog. Stranden upptas av Gannarveviken som är en grund havsvik med mäktiga sandavlagringar. Här finns fina strandmarker som varit i hävd under lång tid. Stor del av markerna har tidigare varit slättermark, men slättern upphörde i samband med Laga skifte, då markanvändningen övergick till betesdrift. Markerna är ytterst välhävdade. Man hittar typiska havsstrandväxter som havssälting, strandkrypa, gulkämpar och salttåg. Strandmalört förekommer mycket rikligt. Det finns också stora arealer fina skonor med rikligt med revigt saltgräs, glasört och saltört. I norr finns en liten fuktäng med stora mängder dvärgviol. Här växer också rikligt av den sällsynta strandnålen. Gannarveviken är en rik fågellokal.

Huvudkriterier:

- A. Kustavsnitt med klintar, välutbildad strandvallsmorfologi, intressant växtlighet och rikt fågelliv.
- C. Länets mäktigaste kalktuffavlagringar.
- D. Rik flora och rikt fågelliv.

Stödkriterier: Kontinuitet, representativitet.

Förutsättningar för bevarande: Att strandängarna betas. Området påverkas negativt av grävning, avsänkning av grundvattenytan ovanför kalktuffavlagringarna SV Bottarve, av olämplig skogsavverkning, fritidsbebyggelse samt av täktverksamhet. För långa och många besök i Gannarveviken bör inte förekomma under fåglarnas häckningstid. Fortsatt jordbruk med åkerbruk,

naturvårdsinriktad betesdrift och skötsel av landskapselement. Restaurering av igenvuxna ängar och naturbetesmarker. Områdets värden kan påverkas negativt av: Minskad eller upphörd jordbruks-/betesdrift, skogsplantering på jordbruksmark, energiskogsodling, spridning av gifter eller gödselmedel, bebyggelse, nydikningar, täkt, luftledning, vägdragningar.

Säkerställande: Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur (Länsstyrelsen 1984).

Mulde är avsatt som naturreservat (1976).

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr I 4 Gotlandskusten.

Ingår i Länsstyrelsens program för bevarande av natur- och kulturmiljövärden i odlingslandskapet (objekt nummer 27--28) och i nationell bevarandeplan för odlingslandskapet (objekt nummer 62-2, 4, 6).

Områdets huvuddrag:

Landskapet vid Fröjel är mosaikartat med många växlingar och skiftande karaktärer. Mellan väg och kust är det till stora delar öppet, och åker- och betesmarker dominerar. Kustområdet kännetecknas av strandvallsmorfologi. V om Mulde uppträder en rygg av sandkalksten. I O uppträder en markant klint i övergången från kalksten. På Fröjelklint ligger en fornborg. I klintarna finns erosionshak på *Ancylusgränsens* och *Litorinagränsens* nivåer. SV Bottarve finns länets mäktigaste kalktuffavsättningar. I mosaiklandskapet uppträder rikligt med lövdungar, där ask spelar en dominerande roll. Tallbestånd är vanliga framför allt i O. Kärrvegetation finns vackert utbildad här och var i sluttningarna nedanför klinten. Här växer bl a trubbtåg. Strax norr om Fröjel kyrka finns en lokal för den sällsynta orkidén stor skogslilja. Gannarveviken har ett rikt fågelliv och här häckar bl a grågås och skärfläcka.

Det 6,2 ha stora naturreservatet Mulde utgörs av en klintbrant bestående av lerig kalksten. En mindre bäckfåra passerar områdets nordligaste del. Hela reservatet täcks av barrskog, med underväxt av enbuskar och en del lövsly. Tall dominerar utom i själva klintbranten där graninslaget är stort. I fältskiktet finns rika bestånd av både röd och stor skogslilja. Området har den största och äldsta kalktuffavlagringen på Gotland.

Det berggrundsstratigrafiska och paleontologiska intresset är närmast att betrakta som internationellt.

Området har ovanligt rik och intressant växtlighet.

Ett mosaiklandskap med flera speciellt värdefulla karaktärer som dock har störst betydelse för landskapsbilden genom alla sina utsiktspunkter.

Gannarveviken är en rik fågelokal och här häckar bl a gravand, stjärtand, strandkata, skärfläcka, större strandpipare, tofsvipa, rödbena och fiskmås.

Anmärkningar:

Referenser:

Gotlands kommun, 1995: *Vision Gotland 2010*.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland*.

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1993: *Program för bevarande av odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden*.

Martinsson, M., Nordin, M., 1992: *Ängs- och hagmarker på Gotland. Del 3, Mellersta Gotland*. –Länsstyrelsen i Gotlands län.

Naturvårdsverket, 1996. *Nationell bevarandeplan för odlingslandskapet*. Stockholm.